

nevěsty. Divadelní aktivity vršovické mládeže zcela pohltily. Napřesrok zahájí první řádnou „divadelní sezonu.“ Hrají v sálech vršovických pohostinství, stěhují se z místa na místo. Kde jim policejní správa zakáže z bezpečnostních důvodů veřejnou produkci odcházejí jinam. Dojemně působí vzpomínky pamětníků na krušné počátky vršovického divadelnictví. Stavbu prvního jeviště popisuje jeden z nich takto: „*Náš přezasloužilý Drnek měl krutou práci, než tu spoustu trámů sestavil dohromady. Když byl s prací hotov, sestoupili jsme všichni do pozadí sálu a mlčky smutně pohlíželi... Nikdo nepromluvil, ale každý proběhla myšlenka, že jsme se ukrutně napálili. Já sám v myšlenky pohřížen, nemohl jsem se ubránit dojmům, že vidím před sebou státi spíše popravni lešení na Staroměstském náměstí, na němž čestí bohatíři vykrváceli, než divadelní podium. Dalo mnoho práce, nežli jsme vše připravili tak, aby to bylo divadlu podobno.*“

Nakonec obstarají úředně schválené jeviště a hrají kde se dá: U města Mexika, od roku 1895 v hostinci Na Kovárně, později v hotelu Servus a jinde. Vystřídají dokonce i mnohé známé pražské divadelní scény, mezi jinými například proslavenou vinohradskou Pištěkovu arénu. V repertoáru se střídají dobové burlesky, líbivé veselohry typu Pan farář a jeho kostelník, Svět bez mužů, ale troufají si i na náročnější kusy. Uvádějí Její pastorkyňu od Gabrielly Preissové, Tylova Jana Husa, hry od Vrchlického, Jiráska a dalších. Od roku 1895 hrají „mládež“ pravidelně v sále hostince Na Kovárně až do zániku tohoto nejstaršího vršovického pohostinství v roce 1912.

Významným předělem v ochotnické činnosti vršovických divadelníků je rok 1897. 17. února přijímá divadelní spolek jméno „**Čtenářsko – ochotnická beseda Bozděch ve Vršovicích.**“ Pod novým jménem se tak spolku otevírá další kapitola jeho působení. Není dopsána dodnes, protože pod tímto názvem hrají nadšenci ve Vršovicích divadlo stále – už víc než sto let!

VÝBĚR Z HER UVEDENÝCH V JIRÁSKOVĚ DIVADLE

- 1950** Lucerna (A. Jirásek); Jak je důležité mítí Filipa (O. Wilde); O Měsíčníku, Slunečníku a Větrníku – pohádka; Zkrocení zlé ženy (W. Shakespeare); Svatba pod deštníkem (V. Štech)
- 1951** Sluha dvou pánů (C. Goldoni)
- 1952** Komedie o vějíři (C. Goldoni), Strakonický dudák (J.K. Tyl); Pygmalion (G.B. Shaw)
- 1953** Radúz a Mahulena (J. Zeyer)
- 1954** Benátská maškaráda (C. Goldoni)
- 1957** Obyčejný člověk (L. Leonov), Šuki a Muki (K. Driml) – pohádka
- 1958** Měšťáci (M. Gorkij); Taková láska (P. Kohout)
- 1959** Fidlovačka (J.K. Tyl); Loupežník (K. Čapek)
- 1960** Křeslo č. 16 (D.M. Ugrjumov)
- 1961** Dům na rozcestí (K. Stanislav)
- 1965** Paličova dcera (J.K. Tyl)

www.divadlomana.cz

e-mail: divadlo@divadlomana.cz

Centrum MANA, o.s.

Moskevská 34/967, 101 00, Praha 10 - Vršovice

text & layout: ©David Frýdl 2011

DIVADLO V HUSOVĚ SBORU CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ V PRAZE-VRŠOVICÍCH

Stručná historie

VRŠOVICKÉ DIVADLO
MANA

1931 - 2011

CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ

Církev československá husitská je třetím největším církevním společenstvím v České republice. Je charakterizována jako **reformační církev husitského typu**. Je církví, která se hlásí k odkazu české i světové reformace (Mistr Jan Hus, Martin Luther, Jan Amos Komenský), zároveň však čerpá i z bohatého dědictví tradice římskokatolické i pravoslavné.

Církev československá husitská se nachází na pomezí mezi církvemi evangelickými a katolickými. Je církví středovou, snažící se o propojení tradic katolických i reformačních. Ve světě má svoji obdobu např. v církvi anglikánské.

Církev československá husitská (dále jen CČSH) vznikla 8. ledna 1920. Jejími zakladateli byli římskokatoličtí kněží shromáždění okolo významné postavy českého katolického modernismu, **ThDr. Karla Farského (1880-1927)**. Vznik CČSH byl reakcí na stav soudobé římskokatolické církve v českých zemích, zároveň měla být CČSH i znovunaplněním touhy českého lidu po vlastní národní církvi, nezávislé na Římu, která by v duchu českých duchovních tradic oslovila člověka v jeho nejzákladnějších náboženských potřebách.

CČSH vznikala jako **moderní církev pro moderního člověka**. Od svého počátku prosazovala zásadu svobody svědomí i zásadu úcty k vědeckému poznání, stejně jako společenskou angažovanost svých věřících v oblasti občanské a sociální.

CČSH má v České republice pět diecézí v čele s biskupy. Církví předsedá patriarcha a Ústřední rada se sídlem v Praze.

Více informací o CČSH naleznete na

www.cesh.cz

HISTORIE DIVADLA V HUSOVĚ SBORU

Historie divadelního sálu v budově husitského kostela ve Vršovicích se datuje od doby postavení tohoto chrámu v roce 1930. Husův sbor ve Vršovicích projektovaný **Karlem Truksou** je významným architektonickým dokladem tehdy populární individualistické moderny inspirované konstruktivismem.

Na koncepci věže Husova sboru ve Vršovicích se údajně podílel nestor českého kubismu arch. **Pavel Janák**. Někdy bývá tato stavba uváděna jako jedna z prvních v Praze, na kterých byla použita technologie předpjatého betonu. I díky tomu byl Husův sbor ve Vršovicích postaven v rekordním čase devíti měsíců. Jeho součástí je od počátku i velkorýse koncipovaný prostor divadelního sálu pro 295 sedících diváků. Sál kromě dvou galerií a prostoru pro orchestr zahrnoval i poměrně rozsáhlé zázemí pro technický provoz, zkušebny, šatny, maskérny a kanceláře administrativy divadla. Jedná se o jediné dochované bezprostřední sepjetí divadelního prostoru s chrámovou sakrální stavbou v Praze. Janákovo divadlo v Husově sboru na Vinohradech dnes již ve své původní podobě neexistuje.

Jiráskovo divadlo v Husově sboru ve Vršovicích bylo svého času známou pražskou divadelní scénou, která fungovala až do roku 1965. Jeho prvním ředitelem byl ve 30. letech 20. století **Drahoš Želenský (1896-1959)**, který se svým otcem Karlem (1865-1935) patřili do známého českého hereckého rodu. Drahoš Želenský později řediteloval Národnímu divadlu v Praze. Počátky jeho ředitelského působení jsou přitom spjaty také s divadelní scénou ve Vršovicích. Ta se později, též vzhledem k dobovým politickým a společenským poměrům, proměnila na ochotnickou scénu.

V době válečné okupace i v čase před válkou fungoval divadelní sál zároveň jako kino, nejprve pod názvem Bio Na Kovárně, během Protektorátu Bio Helios.

Od roku 1947 zde hrála ochotnická skupina **Bozděch** (založena ve Vršovicích v roce 1892), ale i jiní. Definitivní zákaz provozování divadla v Husově sboru přišel v roce 1965. Spjatost divadla s chrámovou budovou kostela Československé církve husitské byla nadále v tehdejší režimě neudržitelná. Na více než čtyři desetiletí tak tento prostor ztratil své původní poslání. Od roku 2004 usiluje majitel budovy, kterým je Církev československá husitská, vrátit tento prostor myšlence, se kterou vznikala.

Záměrem Církve československé husitské je postupně zrekonstruovat celý prostor bývalého Jiráskova vršovického divadla a vrátit ho původnímu účelu. Projektovou dokumentaci a záměr revitalizace divadla v Husově sboru zpracovává architekt a herec pan **David Vávra**.

VRŠOVIČTÍ DIVADELNÍCI

Vršovický hostinec U Ptáčků (pro blízkost sokolské tělocvičny též nazýván U Sokola) se stal místem, kde se během roku 1891 zformovala „Stolová společnost mládenců“. Jejím cílem mělo být „pěstování zábavy ušlechtilé.“ Z něho později vznikl Mládeňecký kroužek ve Vršovicích, který byl řádně ustaven na zakládající valné hromadě 25. března 1892. Jeho heslem bylo: „Vzdělání – zábava – dobročinnost.“ Jedním z jeho odborů byl též Odbor dramatický. Ten pak s velkým úspěchem odehrál první divadelní představení nazvané Ženich bez